Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 7/2023

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2029

Rok akademicki 2025-2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Psychologia wychowawcza**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Społecznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite studia magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	II rok, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kształcenia kierunkowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Anna Wańczyk-Welc
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Anna Wołpiuk-Ochocińska, dr Anna Wańczyk-Welc, dr Katarzyna Tomaszek, dr Małgorzata Marmola

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
4	15	15							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

√zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): zaliczenie z oceną

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

Zaliczone zajęcia z „Wprowadzenia do psychologii" i „Psychologii rozwoju człowieka".

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przybliżenie problemów i zadań psychologii wychowania jako dyscypliny stosowanej.

C2	Charakterystyka wychowania, rozumianego jako wspieranie osoby w rozwoju, w różnych kontekstach społecznych i na poszczególnych etapach rozwoju.
C3	Przedstawienie różnych koncepcje i stylów wychowania, w sposób pozwalający na zidentyfikowanie ich praktycznych konsekwencji.
C4	Przygotowanie studentów do analizy psychologicznych podstaw wychowania, nauczania i rozwoju społecznego.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	ma pogłębioną wiedzę z zakresu psychologii wychowania i jej związek z funkcjonowanie rodziny, ukierunkowaną na zastosowanie praktyczne w pracy z rodziną w różnych środowiskach wychowawczych, szczególnie w zakresie niesienia pomocy psychologicznej	K_W09
EK_02	w stopniu pogłębionym rozumie funkcjonowanie człowieka w różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfikę i procesy w nich zachodzące	K_W20
EK_03	potrafi rozpoznawać typowe i nietypowe problemy wychowawcze oraz samodzielnie zaplanować i wdrożyć sposób pomagania	K_U09
EK_04	potrafi projektować działania psychoedukacyjne o tematyce wychowawczej dla dzieci, młodzieży i dorosłych z wykorzystaniem technik skutecznej komunikacji	K_U11
EK_05	potrafi zaplanować psychologiczną interwencję wychowawczą adekwatnie do indywidualnego przypadku z wykorzystaniem odpowiednich metod pomocy psychologicznej	K_U14
EK_06	jest gotów wsparcia rozwoju jednostki poprzez działania wychowawcze nakierowane na tworzenie prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ma pozytywne i twórcze nastawienie do nabywania nowej wiedzy psychologicznej związanej z wychowaniem i budowania warsztatu pracy psychologa wychowawcy	K_K04
EK_07	jest gotów do podejmowania działań wychowawczych indywidualnych i instytucjonalnych, szczególnie w odniesieniu do osób doznających krzywdy i cierpienia, wykorzystuje w tym celu kompetencje zawodowe i kieruje się zasadami etycznymi	K_K10

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Kształtowanie się psychologii wychowania – rys historyczny i podstawy teoretyczne.
Klasyczne poglądy na psychologię wychowania.

Współczesna psychologia wychowania – definicja.
Funkcje psychologii wychowania.
Modele socjalizacji wg R. Schaeffera.
Wychowanie a rozwój – wzajemna relacja.
Psychologiczne koncepcje człowieka a wizje wychowania.
Style wychowawcze i ich praktyczne konsekwencje rozwojowe. Klasyczne i współczesne klasyfikacje stylów rodzicielskich.
Postawy rodzicielskie. Wybrane typologie postaw rodzicielskich.
Wpływ postaw rodzicielskich na rozwój dziecka – wybrane czynniki determinujące.
Kompetencje wychowawcze jako współczesny konstrukt w obszarze problematyki wychowania. Cechy osobowe kompetentnego wychowawcy.
Wymiary kompetencji wychowawczych i ich związek z błędami wychowawczymi.
Błędy wychowawcze – typologia, rodzaje.

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
Test kompetencji wychowawczych – samowiedza na temat własnych kompetentnych i niekompetentnych zachowań wychowawczych. Szczegółowa analiza wybranego błędu wychowawczego.
Zróżnicowanie środowisk wychowawczych człowieka na przestrzeni życia – rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła, małżeństwo i rodzina oraz środowisko pracy. Rola rodziców i nauczycieli w systemie wychowania instytucjonalnego.
Praca psychologów wychowawczych: z rodzicami i rodziną, w szkole z uczniami i nauczycielami-wychowawcami. Psycholog jako diagnosta, trener i kreator w sytuacjach wychowawczych.
Wybrane problemy pracy psychologów wychowania: z dziećmi o nietypowym rozwoju, z dziećmi i młodzieżą z destrukcyjnymi zaburzeniami zachowania, pochodzących z grup mniejszościowych (uchodźcy, migranci, grupy mniejszościowe itp.).
Projekt działań wychowawczych nakierowanych na pracę z dzieckiem i rodzicem.
Wdrażanie wychowawczych działań naprawczych w pracy z dzieckiem i rodzicem.
Wybrane obszary oddziaływań wychowawczych: wychowanie zdrowotne i seksualne.
Wychowanie w kontekście zagrożeń współczesnego świata (m.in. social i mass media, gry komputerowe, dieta i zaburzenia odżywiania, substancje psychoaktywne).

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną.
Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach (studium przypadku, dyskusja, burza mózgów), metoda projektowa.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin pisemny, kolokwium zaliczeniowe	w., ćw.

EK_02	egzamin pisemny, kolokwium zaliczeniowe	w., ćw.
EK_03	egzamin pisemny, kolokwium zaliczeniowe, aktywność w trakcie zajęć	w., ćw.
EK_04	prezentacja - referat, aktywność, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_05	prezentacja - referat, aktywność, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_06	prezentacja projektu, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_07	prezentacja projektu, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: obecność na wykładach (A).
Ćwiczenia: w skład ilościowo wyrażonej oceny (skala 2.0-5.0) wchodzi:
- kolokwium zaliczeniowe w formie testu (poprawna odpowiedź na minimum 60% pytań testowych) (B),
- aktywność w trakcie zajęć (C),
- analiza jakościowa odpowiedzi na pytania (D),
- analiza jakościowa samodzielnie przygotowanego referatu (E),
- analiza jakościowa przygotowanego projektu (F).

Kryteria oceny kolokwium pisemnego:
ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)
ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)
ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)
ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)
Na ocenę końcową składają się zatem oceny cząstkowe (A+B+C+D+E+F). Możliwa jest jedna nieobecność.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach	 2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: - przygotowanie do egzaminu, - przygotowanie do zajęć, - przygotowanie do kolokwium, - przygotowanie referatu w formie prezentacji multimedialnej,	 8 5 5 5

- przygotowanie pracy projektowej.	5
SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Liberska, H. i Trempała, J. (red)(2020). *Psychologia wychowania*. Wybrane problemy. Warszawa: PWN. (wybrane fragmenty)

- wybrany aktualny artykuł naukowy o tematyce wychowawczej z czasopisma

Literatura uzupełniająca:

Brzezińska, A. (2020). *Psychologia wychowania*. W: J. Strelau (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 3, s. 227-257).

Gordon, T. (od 2002). *Wychowanie bez porażek*. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX. (wychowanie bez porażek w szkole; w praktyce)

Janicka, I., Liberska, H. (red.)(2020). *Psychologia rodziny*. Warszawa: PWN. (wybrane fragmenty).

MacKenzie, R. (od 2007). *Kiedy pozwolić? Kiedy zabronić?* Gdańsk: GWP. (kiedy pozwolić, kiedy zabronić w klasie; Nastolatki – kiedy…)

Kołakowski, A., Pisula, A. (2018*). Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna. Sopot: GWP.*

Ockwell-Smith, S. (2020). *Łagodna dyscyplina*. Warszawa: Laurum.

Słupek, K. (2010). *Dyscyplina w klasie*. Kraków: Rubicon.

Przetacznik–Gierowska, M., Włodarski, Z. (2014). *Psychologia wychowawcza*. Tom 2. Warszawa: PWN.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej